

ВЕЧЕРНИЕ ВЕСТИ

01(3147),
9–14 января 2018 г.

СУДНЫЙ ДЕНЬ
УКРАИНСКОЙ ФЕМИДЫ

стр 4

ЛІЧИЛЬНИК
УВІМКНЕНО

стр 5

ПЕРСИДСКИЙ
УЗЕЛ

стр 6

2018:

ЗОНА ТУРБУЛЕНТНОСТІ

Минулий рік був досить багатим на політичні скандали. Жодного спокійного тижня ми не спостерігали: гучні заяви, прес-конференції, звинувачення та постійні чвари... Чого тільки варта війна, яка розгорнулася між антикорупційними та правоохоронними органами. НАБУ, САП, НАЗК, ГПУ, СБУ ніяк не могли дійти згоди. Тож ні про яку боротьбу із корупцією говорити не доводиться. Як і раніше, усе дуже схоже на риболовлю на каналі Discovery: піймали, показали, відпустили.

Було багато гучних затримань та судових засідань, втім жодного результату... За злочини проти Майдану майже ніхто не покараний. Економічні справи режиму Януковича ще й досі розслідуються. Та й суд у справі про державну зраду

колишнього президента йде надто неквапливо. Хоча скільки красивих обіцянок було! Та до піар-заяв генерального прокурора Юрія Луценка, певно, вже усі звикли...

Нарешті — хоча б формально — почало існувати Державне бюро

розслідувань, та на створення спеціалізованого антикорупційного суду минулого року так часу і не знайшлося.

Насправді 2017-й минув у режимі постійних політичних торгів, які наразі тривають. Саме тому в країні не заповнені ключові державні посади: тут і голова Національного банку, три міністри (аграрної та інформаційної політики й МОЗ), а ще не варто забувати про Центральну виборчу комісію... Але насправді вакантних місць набагато більше. Втім, влада не поспішає із призначеннями.

(Закінчення на стор. 2–3)

2018-Й — РІК НАПЕРЕДІ ВИБОРІВ (ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВІДБУДУТЬСЯ НАВЕСНІ 2019-ГО, А ПАРЛАМЕНТСЬКІ — ВОСЕНИ). ОТЖЕ ФАКТИЧНО ВИБОРЧА КАМПАНІЯ ВЖЕ РОЗПОЧАЛАСЬ.

САМЕ ТОМУ СТАВКИ ВИРОСТУТЬ, СКАНДАЛИ ЛИШЕ ЗАГОСТРЯТЬСЯ, А ПРОТИСТОЯННЯ ПОСИЛЯТЬСЯ. ОСОБЛИВО ВРАХОВУЮЧИ ТЕ, ЩО ВЛАДА ВТРАТИЛА СВОЇ ПОЗИЦІЇ ТА ДОВІРУ УКРАЇНЦІВ

ВСЕУКРАИНСКАЯ ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

НАШ АДРЕС В ИНТЕРНЕТЕ: GAZETA.VV.COM

Рекомендованная цена
2 грн 50 коп.

Знову в режимі обіцянок

Олексій ЯКУБІН,
кандидат
політичних наук,
політолог:

«Враховуючи те, що рік передвиборний, можна легко спрогнозувати, що влада намагатиметься загравати із виборцями для того, щоб підвищити свій рейтинг. Саме тому буде зроблена спроба стримати запал по змінам, які гучно називалися реформами, але такими не були за своєю суттю. Ми знову житимемо в режимі обіцянок. Нам говоримуть, мовляв, ось-ось відбудеться покращення.

Нинішнього року буде здійснена спроба ще більшого тиску на опозицію. Зокрема на «Батьківщину». Владі потрібно зробити так, аби рейтинг опозиційних сил не зростав. Саме тому і з'являються поки що потенційні кандидати у президенти не зі світу політики. Я маю на увазі Святослава Вакарчука. За задумом, на президентських виборах він має відбирати голоси у Юлії Тимошенко. А, наприклад, Володимир Зеленський відбере частину відсотків у Юрія Бойка... І це

ЦЬОГОРІЧ СИЛЬНО ЗАГОСТРИТЬСЯ КОНФЛІКТ УСЕРЕДИНІ ВЛАДИ: ЗАДАЛЕГІДЬ ПОЧНУТЬ СКЛАДАТИ СПИСКИ, ВИРІШУВАТИ ПИТАННЯ, ХТО З КИМ ЙДЕ...

не жарт! Адже це допоможе Петру Порошенку легко пройти у другий тур! Такий план дійсно проробляється.

Влада намагатиметься посилити вплив на антикорупційні органи. А можливо, буде здійснена спроба просто домовитися з антикорупціонерами, щоб вони не переходили певні червоні лінії (наприклад, не відкрили справу про офшори напередодні виборів) та не критикували владу. Звісно, в першу чергу президента. Насправді ж звільнення голови НАБУ Артема Ситника Банковою невігідне, адже у нього є політичні амбіції.

В цьому контексті треба розглядати й історію зі створенням антикорупційного суду. Влада намагається вбити одразу двох зайців: показати Заходу, мовляв, є закон і все гаразд, а з іншого боку домовитися з антикорупціонерами. І при цьому усьому спробує максимально затягнути процес створення самого суду як мінімум до 2019 року. Щоб цей спеціалізований суд працював уже після президентських і парламентських виборів. А винними у всьому будуть тільки парламентарі! Адже президент передав пас Верховній Раді... Тож усе буде подібно до створення Державного бюро розслідувань, яке досі навіть приміщення собі не може знайти! Владі не потрібний судовий орган, на який зможе впливати Захід і який вона сама не зможе повністю контролювати.

До речі, в нинішньому році стосунки України із західними країнами будуть погіршуватися, як це було із Польщею та Угорщиною минулоріч.

Чому в 2017 році не вирішувалися кадрові питання? Перед Новим роком говорили про те, що нарешті має відбутися голосування за новою головою НБУ. Та цього не сталося. Наскільки я знаю, «Народний фронт» хотів собі посаду першого заступника, та Банкова, судячи з усього, на це не погодилася. Тому і відклали голосування. Тож бачимо, що мають місце торги. З іншого боку, для влади дуже вигідна велика кількість виконуючих обов'язки, адже це загалом дає змогу вводити режим ручного управління. Тимчасово виконуючі обов'язки досить залежні і прекрасно розуміють можливість свого звільнення. До того ж ніхто ніякої відповідальності фактично не несе. Чи буде нарешті здійснена ротация цього року? Думаю, що голову Нацбанку все ж спробують обрати. Керівник НБУ — досить важлива особа, яка бере участь у переговорах щодо надання Україні кредитів. Більш того, її підпис стоїть, зокрема, під меморандумом з МВФ поряд із підписами президента та прем'єра. Тож якщо голови Нацбанку в Україні немає, то ніхто переговори про кредити вести не буде. А наша влада дуже сподівається на чергові позики.

По інших вакансіях говорити складно. Наприклад, ЦВК владу абсолютно влаштує, бо на «прострочену» комісію можна впливати. А от новообрана може проявити характер. Також гадаю, що нарешті оберуть аудитора НАБУ. Не даремно ж Єгора Соболева зняли з керівництва антикорупційним комітетом ВР.

Можливі цього року і гучні відставки: наприклад міністра фінансів Олександра Данилюка. У нього, до речі, теж є політичні амбіції. Не виключаю, що відбудеться гучне награне звільнення генпрокурора Юрія Луценка. До весни він вирішить усі свої справи, і може звільнитися для того, щоб почати новий виток своєї політичної кар'єри.

Цього року виборче законодавство навряд чи буде змінене. Проголосований у першому читанні Виборчий кодекс можуть просто топотипи або спотворити величезною кількістю правок. Адже він невігідний владі. Банкова в принципі тяжіє до введення суто мажоритарної виборчої моделі. Нині на виборах в ОТГ пророблялися різні технології, які в майбутньому можуть бути використані під час загальнонаціонального голосування. Саме тому цікава тема одномандатних округів.

Чим ближче до дати виборів, тим більше буде скандалів. Цей тренд вже заданий, і стосуватиметься не тільки топових політиків, а й чиновників більш низького рангу. Також цього року сильно загостриться конфлікт усередині влади: задалегідь почнуть складати списки, вирішувати питання, хто з ким йде... Будуть знову чергові гучні піар-затримання. Та суспільство може втомитися від усього цього дійства, яке наразі не має ніякого логічного завершення».

2018:

(Закінчення. Початок на стор. 1)

У минулому році коаліція меншості (на двох у фракцій БПП та «НФ» є всього 219 депутатів) провела ряд антисоціальних реформ, які ми тільки-но почнемо відчувати. Тож майже усі події, які трапилися в 2017 році, матимуть своє продовження нині.

Та найголовніше, що 2018-й — рік напередодні виборів (президентські відбудуться навесні 2019-го, а парламентські — восени). Отже фактично виборча кампанія вже розпочалась. Саме тому ставки виростуть, скандали лише загостряться, а протистояння посиляться. Особливо враховуючи те, що влада втратила свої позиції та довіру українців. Це можна було спостерігати під час виборів в ОТГ, на яких перемогу отримувала опозиційна політична сила — партія «Батьківщина». Тож наступний рік буде дуже гарячим та запеклим. Чим ближче до майбутніх виборів, тим більше буде тріяти український політикум. Експерти розповіли «ВВ» про основні тенденції та тренди 2018 року.

Карнавалізація політики

Олег СААКЯН,
політолог,
голова Єдиного
координаційного
центру «Донбас»:

«Цього року ми спостерігатимемо за цілою низкою політичних скандалів. Зокрема, скоріше за все, продовжуватиметься протистояння між новоствореними антикорупційними та правоохоронними органами. Одна з причин такої війни — системні помилки, які були допущені при запуску НАБУ, САП та НАЗК.

Щодо долі багатостраждального антикорупційного суду: ситуація досить незрозуміла навіть для самих учасників процесу. Тож прогнозувати його запуск у роботу цього року надто складно. Тому повноцінної боротьби з корупцією нині годі чекати. А от із антикорупціонерами будуть воювати.

Прогнозоване посилення політичної боротьби на місцях. У контексті виборів в ОТГ в 2017 році ми спостерігали досить негативну практику, яка передбачала силове протистояння, напади, переслідування, адміністративний тиск. Тож усе це плавно перекочує у рік нинішній.

У 2018-му наростатиме протестна активність населення, адже кредит довіри до влади вже вичерпаний.

Говорити про якісь трансформації чи реформування у 2018 році не доводиться. Адже влада боротиметься за те, щоб залишитися. Загалом це буде досить яскравий рік — рік ефективності, а не ефективності.

Безумовно, нинішнього року знову буде значна кількість гучних затримань. Та з великим скепсисом ставлюся до того, що справи доведуть до судових рішень. Скоріше за все, це буде зроблено якраз для тієї самої ефективності, яскравої картини. 2018 рік буде дуже плідним на інформаційні

сплески: їх чимраз більшатиме, та їхня вага зростатиме.

Напередодні виборів ми побачимо масовий парад абсолютно різних потенційних кандидатів на посаду президента. Причому часто досить неочікуваних та навіть епатажних (за частину будуть грати, частина самі будуть гравцями). Тож не Вакарчуком єдиним... Тому майбутня виборча кампанія стане таким собі політичним шоу. Ми спостерігатимемо процес карнавалізації політики, що стосується не тільки президентських, а й майбутніх парламентських виборів. Це абсолютно прогнозовано. Та не слід цього боятися, просто треба усвідомлювати.

Розбіжності між БПП та «НФ» у передвиборний рік будуть тільки поглиблюватися. Скоріше за все, двом учасникам так званої коаліції до виборів домовитися по ключовим кадровим позиціям не вдасться. Можливі тільки ситуаційні домовленості, які стосуватимуться перерозподілу тих чи інших потоків. Річ у тім, що провладні політичні сили не довіряють одне одному. Та ще й дехто має незрозуміле політичне майбутнє.

Чи буде нарешті перезавантажена ЦВК нинішнього року? Це залежатиме від тієї стратегії, яку Банкова обере для походу на вибори. Те саме стосується і гучних відставок, які, безперечно, будуть.

Що станеться з виборчим законодавством? Це велика загадка. Прийняття в першому читанні Виборчого кодексу було геть неочікуваним для влади. Тож до другого читання може й не дійти. Або текст буде змінений до невпізнанності. Знову-таки все залежатиме від Банкової та її стратегії.

Характерна особливість 2018 року — це більш спонтанний характер прийняття рішень, аніж це було минулоріч. Влада буде ситуативно реагувати і «гасити пожежі». Хоч це і загальносвітовий тренд, утім в Україні він відчувається найбільш гостро».

ГОВОРИТИ ПРО ЯКІСЬ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЧИ РЕФОРМУВАННЯ У 2018 РОЦІ НЕ ДОВОДИТЬСЯ. АДЖЕ ВЛАДА БОРОТИМЕТЬСЯ ЗА ТЕ, ЩОБ ЗАЛИШИТИСЯ. ЗАГАЛОМ ЦЕ БУДЕ ДОСИТЬ ЯСКРАВИЙ РІК — РІК ЕФЕКТНОСТІ, А НЕ ЕФЕКТИВНОСТІ

ЗОНА ТУРБУЛЕНТНОСТІ

Логіка передвиборчої кампанії

Микола СПИРИДОНОВ,
експерт Українського
інституту аналізу та
менеджменту політики:

«Все вже пронизане логікою передвиборчої кампанії. Згадайте хоча б новорічне привітання президента, в якому показали Юлію Тимошенко разом із Путіним. Очевидно, що це спроба дискредитації основної опонентки президента.

Також у цьому році політичні партії вже почнуть групуватися в колони. Починається час тотального піару. Якось дивився одну інформаційну програму, яка тривала дванадцять хвилин. Так от шість із них розповідали про те, як фонди політика такого-то, а потім такого-то дарували подарунки дітям до новорічних свят. Тож це уже передвиборна риторика.

У рік перед виборами, звісно, влада намагатиметься підвищити «соціалку». Тож пенсіонерів і бюджетників чекає підвищення виплат. Антисоціальні так звані реформи (пенсійна, медична, судова) фактично завершені. Цього року нічого вже «реформувати» не будуть, але ми почнемо відчувати ті зміни, які нам запропонувала влада. Не думаю також, що у рік перед виборами візьмуться за земельну реформу. Тож у цьому питанні буде певна пауза.

Запекла боротьба точилася минулого року на антикорупційному полі. Банкова відчуває загрозу через те, що Захід хоче створити в Україні повний антикорупційний цикл, останньою ланкою якого має стати спеціалізований суд. Якщо його запустять, то це буде загрозою як для самого президента, так і для генпрокурора. Така «дубинка» може боляче вдарити по них. Відповідно, українська влада буде намагатися саботувати створення такого суду.

Надалі антикорупційні органи будуть знову-таки конкурувати із правоохоронними (до цього може долучитися новостворене ДБР). Суть їхнього конфлікту проста: НАБУ хоче мати право на проєктування, й не звертатися щоразу до СБУ. А ГПУ та СБУ, зі свого боку, заздять тому, що в Нацбюро набагато краще фінансування (зарплатні вищі у три-п'ять разів). Тож

це конфлікт навколо повноважень та фінансів.

Триватимуть нинішнього року й видовищні посадки та суди в прямому ефірі. Адже знову-таки, логіка передвиборчої кампанії передбачає гучні арешти. Та нині вже цього буде замало, потрібно буде дійсно когось посадити.

Кадрові питання ніяк не вирішуються. Міністри продовжують виконувати обов'язки, влада не поспішає їх міняти. А все тому, що дуже вузька лава запасних: тобто не вистачає кумів, сватів, братів (звісно, що не професіоналів). Ситуація, коли в країні безліч «в. о.», досить вигідна і прем'єру, і президенту. От, наприклад, Уляна Супрун трохи менше двох років виконує обов'язки. Зробити її повноцінним міністром не вийде, бо голосів у Верховній Раді не вистачить. Але вона працює і так... І поки суспільство не буде тиснути на владу, ситуація не зміниться.

Що стосується гучних відставок, то вони, звісно, будуть. Царю треба, виправдовуючись за ситуацію в країні, здавати когось із старших бояр. Загалом немає такого міністра, який би не ризикував у 2018 році втратити своє крісло. Назріло питання відставки Юрія Луценка, адже результатів його роботи немає. Ходили чутки про конфлікт Порошенка та Гройсмана, але я не думаю, що це правда. Все ж прем'єр залишається залежним від президента. Та не виключено, що і ним доведеться пожертвувати.

Між БПП і «НФ» накопичилось досить багато протиріч. Та попри те, що вони знаходяться на «Титаніку», їм треба триматися за руки. Але не об'єднуватися. Для БПП це абсолютно не вигідно, враховуючи те, що у них у самих багато «голодних ротів», а «хлібних» місць мало. Також треба зважати на те, що електорат у них зовсім різний... Хіба що президентська фракція може прихистити кілька топівих «фронтників», якщо вони розщедяться.

Також є ризик загострення воєнної ситуації на Донбасі. Це може відбутися після президентських виборів у РФ, на яких безумовно перемогу отримає Володимир Путін, та після проведення чемпіонату світу з футболу. Після цього руки у російської влади можуть бути розв'язані.

Українське питання відійде на другий план

Олег ПОСТЕРНАК,
політтехнолог,
кандидат історичних
наук, керівник «Центру
політичної розвідки»:

«Прогнозуючи події нинішнього року, треба аналізувати попередній. Адже в 2017-му були закладені основні тенденції та тренди. Одне з найактуальніших питань цього року — проведення земельної реформи, на якій очікувано наполягатиме МВФ. Однак навіть всередині владних кабінетів немає консенсусу щодо цього питання.

Та все ж головною темою року стане самовизначення кандидатів для походу на вибори президента України. Дату голосування буде визначати Конституційний суд, адже вибори, що відбулися 2014 року, були дочасними, а не черговими. Тож юридичні тонкощі стовідсотково буде розтлумачувати КС. Правда, існує ймовірність того, що президент піде у відставку й оголосить дострокові вибори. Цей фальстарт йому вигідний, адже інші гравці можуть бути не готовими до такого розвитку подій.

Що буде із кадровим питанням у нинішньому році? Фінальний пазл залежатиме від поступливості БПП та «НФ», а також їхніх груп-сателітів — «Відродження» та «Воля народу». Зараз кадровий пасьянс дуже фрагментований, розконцентрований. Парламент — збіговисько угруповань «за інтересами». До того ж треба враховувати, що навіть всередині провладних фракцій є багато мікрогруп, з якими доведеться узгоджувати всі кандидатури. Наприклад голову Нацбанку. Голосування вже відбулося б, якби були залізобетонні домовленості, а це в нашій політиці фактично нездійсненне: усі бояться кидка. Тож нині навіть президент не в змозі скоординувати цю ситуацію. А от ЦВК під тиском Заходу, можливо, і вдасться змінити.

Перелік існуючих вакансій великий. Чи вони укріплять так звану коаліцію, чи навпаки — загострять конфлікт всередині владної верхівки? Мені здається, що цього року між БПП та «НФ» буде набагато більше непорозуміння та прихованих конфліктів, аніж 2017-го. Коаліція крихка, незібрана і ситуативна, і це дасться взнаки роботі парламенту. Та насправді вже давно пора було б сформувати повну кадро-

ву лаву, як має бути в нормальній європейській державі. Час розмов закінчився, треба говорити про відповідальність української влади. Тож серйозних кадрових зрушень у першій половині 2018 року я не передбачаю.

Що стосується перспективи відставки голови НАБУ Артема Ситника, то її вірогідність висока. Ситник перетворився на досить серйозну політичну фігуру, яка часом змінює деякі владні розклади. Та ми не побачимо Ситника — твердолобого борця із корупцією. Він абсолютно інтегрований у нинішню політичну систему, й робитиме все задля створення собі іміджу ключового антикорупціонера країни. І вірогідно, він братиме участь у виборах.

А ось майже стовідсотковий прогноз щодо долі антикорупційного суду. Профільний закон, нещодавно поданий президентом до парламенту, будуть обговорювати на всіх телеканалах і тягнути, жувати цю гумку... Владі антикорупційний суд не вигідний ні в якому вигляді. Вона не може сама себе кусати. Тож мало того, що процес буде йти повільно, так ще й будуть шукати законодавчі лазівки, які б звели роль такого судового органу до мінімуму. Тож у 2018 році антикорупційний суд точно не запрацює. Будемо спостерігати ситуацію, схожу на створення ДБР.

Появу Виборчого кодексу я сприймаю як своєрідний шантаж з боку «НФ» перед переговорами з БПП щодо майбутньої архітектури альянсу. Та навряд чи цей документ буде прийнятий — через те, що він не задовольняє інтересів мажоритарників.

Долю зовнішньої політики складніше прогнозувати. Ситуація з КНДР та Іраном зараз у всіх на вустах, тож українське питання відходить на другий план. Безумовно, українські дипломати повинні вживати усіх необхідних заходів. Утім, світова кон'юнктура зараз для України гірша, аніж у 2016–2017 роках.

Щодо війни на Донбасі: я думаю, що до березня 2018-го ми не можемо навіть заїкатися про якісь прогнози. Те, що відбувся обмін військовополоненими, це дуже добре. Але суттєвої ролі ця подія не грає. Це хороший жест, який рятує життя. Втім, у березні відбудуться президентські вибори у РФ, які, звичайно, виграє Володимир Путін. Тож важливо, щоб його президентська кампанія не стала таким собі детонатором й не повернула ситуацію на рівень найгарячішого 2014 року».

МАЙЖЕ СТОВІДСОТКОВИЙ ПРОГНОЗ ЩОДО ДОЛІ АНТИКОРУПЦІЙНОГО СУДУ. ПРОФІЛЬНИЙ ЗАКОН, НЕЩОДАВНО ПОДАНИЙ ПРЕЗИДЕНТОМ ДО ПАРЛАМЕНТУ, БУДУТЬ ОБГОВОРЮВАТИ НА ВСІХ ТЕЛЕКАНАЛАХ І ТЯГНУТИ, ЖУВАТИ ЦЮ ГУМКУ... ВЛАДІ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД НЕ ВИГІДНИЙ НІ В ЯКОМУ ВИГЛЯДІ. ВОНА НЕ МОЖЕ САМА СЕБЕ КУСАТИ

Підготувала Анна СПІВАК

Каждый президент Украины, стремящийся к узурпации власти, считает своим долгом реформировать судебную систему. Так поступали Кучма, Янукович, а теперь дело «папередников» последовательно продолжает Порошенко. В свой последний рабочий день 2017-го, когда вся страна активно готовилась к встрече Нового года, действующий гарант Конституции подписал указы о ликвидации местных и создании вместо них окружных судов.

ГОСУДАРСТВО — ЭТО Я!

Подписывая после консультации с Высшим советом правосудия (ВСП) судьбоносные для судебной системы указы, Порошенко заявил, что это — второй этап реформы, который преследует несколько целей. Первым этапом, по его словам, стало создание нового Верховного суда.

«У нас больше не может быть районов без судов и судов без судей», — подчеркнул он.

Далее в ход пошли заверения президента, что формирование новых судов будет происходить посредством прозрачных конкурсов. После чего гарант с

СУДНЫЙ ДЕНЬ украинской Фемиды

Впрочем, по мнению директора Украинского института анализа и менеджмента политики Руслана Бортника, сам парламент передал Порошенко такие полномочия, проголосовав за конституционную реформу в части правосудия. Президент в так называемый переходный период, который окончился 31 декабря 2017 года, имел право реорганизовывать, ликвидировать и создавать суды.

«В парламентско-президентской республике контроль над судебной ветвью власти был передан из коллективного ключевого органа госуправления — Верховной Рады — президенту единолично», — констатировал он в комментарии «ВВ».

Также сокращению подлежат все без исключения апелляционные инстанции. В общем, из 142 местных судов будет создано за счет укрупнения 74 окружных.

С одной стороны, подобные меры могут быть оправданы. Ведь на данный момент системе не хватает около 1000 судей. По замыслу Банковой, окружные суды будут более эффективно рассматривать дела и обеспечат свободный доступ к правосудию. Так, в одном таком объединенном храме Фемиды, который станет обслуживать несколько районов, будет работать 9–12 человек. Городские окружные суды планируется укомплектовать 30–40 судьями. Причем граждан, который нуждается в услугах

желаешь переводиться — уволю. И все согласно закону и реформированной Конституции. То есть уволенным таким образом судьям даже ЕСПЧ не поможет», — подчеркнула она.

Адвокат семей героев Небесной сотни Виталий Титич в комментарии «ВВ» констатировал, что под лозунгами обеспечения свободного для всех доступа к правосудию, ускорения рассмотрения дел и общего улучшения данной сферы скрывается довольно примитивная цель — подмять под себя судебную ветвь власти. По его словам, реорганизация судов — элементарный повод для перетасовки их составов и смены персоналий.

Руслан Бортник в свою очередь отмечает, что процесс ликвидации храмов Фемиды и назначения новых судей — это зачистка судебного корпуса под президента под маркой реформы правосудия.

«Соответственно, не будут назначены те, кто хотя бы отдаленно могут быть нелояльны гаранту», — уточнил он.

Эксперт констатировал, что лучший способ подчинить себе старую структуру — просто переименовать ее. И фактически объединение и переименование судов, которое коренным образом не создает ничего нового, производится с целью перетряхивания всей системы, смены порядка рассмотрения дел и судей, которые их ведут, перебрасывания дел из одних инстанций в другие. Так президент добивается не только полной зачистки судебного корпуса, но и абсолютного аудита всех дел, а также полномочий, которые имеют те или иные суды.

«Например, раньше НАБУ подавало свои ходатайства и иски в Соломенский райсуд Киева, в котором была проработана определенная практика сотрудничества с данным антикоррупционным органом. Сейчас эта система сломана. И, думаю, новые судьи, которые будут рассматривать иски, прошения и ходатайства НАБУ, могут быть более критичны к Антикоррупционному бюро и стопорить значительную часть не только решений, но и следственных действий, в рамках которых необходимо проводить обыски, прослушку и прочее», — добавил Бортник.

А Виталий Титич опасается, что ликвидация судов приведет

к прекращению рассмотрения дел, уже находящихся в производстве. Фактически придется начать их изучение с самого начала уже в других инстанциях.

«Естественно, нас крайне беспокоит производство в основных делах по преступлениям, совершенным во время событий Евромайдана. На данный момент в судах уже длительное время активно рассматриваются по существу более десяти производств по делам Майдана. В частности, это уголовное производство в Святошинском суде по обвинению группы исполнителей в террористическом акте 20 февраля, которое длится уже второй год. В этом деле мы «перешли экватор». Допрошены потерпевшие, свидетели, в том числе рассматривались ходатайства со стороны защиты. И если производство не будет доведено этим составом суда до конца, это означает уничтожение данного дела. Потому что проделать заново всю эту работу будет уже нереально. Необходимость повторного участия пострадавших в допросах — это повторная их травматизация воспоминаниями, затраты времени и денег на проезд, которые государство им не компенсирует», — констатировал он, добавив, что части пострадавших, к сожалению, уже нет в живых, соответственно, без их показаний доказательная база будет не настолько полной.

Адвокат также не исключает, что процесс ликвидации и реорганизации судов усложнит дальнейшее содержание обвиняемых под стражей.

«Продление санкций на арест будет весьма проблематичным. Адвокаты обвиняемых могут апеллировать к нарушению прав человека, в частности права на справедливый суд. Соответственно, защита обвиняемых попытается добиться освобождения подозреваемых из-под стражи, чтобы те, как их подельники, впоследствии могли покинуть Украину», — добавил Виталий Титич.

В свою очередь Руслан Бортник считает, что избранная модель судебной системы не будет функциональной.

«Она приведет к увеличению сроков рассмотрения дел и усилению коррупции нефинансового характера. В Украине наступит «позвоночное» право — когда нужные люди будут звонить в суды и решать все вопросы. В какой-то мере наша судебная система приблизится к российской, которая обслуживает интересы узкого круга лиц, в первую очередь связанных с властью и Администрацией президента.

Накануне президентских выборов 2019 года Порошенко сумел полностью изнасиловать судебную систему, что не удавалось ни Кучме, ни Януковичу. И теперь, подмяв под себя судебную власть, он замкнул цикл, ибо законодательная и исполнительная ветви и так под его контролем», — подытожил эксперт.

Антонина МИРОШНИЧЕНКО

НАКАНУНЕ ПРЕЗИДЕНТСКИХ ВЫБОРОВ 2019 ГОДА ПОРОШЕНКО СУМЕЛ ПОЛНОСТЬЮ ИЗНАСИЛОВАТЬ СУДЕБНУЮ СИСТЕМУ. И ТЕПЕРЬ, ПОДМЯВ ПОД СЕБЯ СУДЕБНУЮ ВЛАСТЬ, ОН ЗАМКНУЛ ЦИКЛ, ИБО ЗАКОНОДАТЕЛЬНАЯ И ИСПОЛНИТЕЛЬНАЯ ВЕТВИ И ТАК ПОД ЕГО КОНТРОЛЕМ

присущей ему «дипломатичностью» (не зря же он в свое время возглавлял МИД) призвал ученых-правоведов и адвокатов участвовать в конкурсах — «вместо того, чтобы сидеть и возмущаться в «Фейсбуке» несправедливостью и неэффективностью судебной системы».

А поводов для возмущения, как оказалось, более чем достаточно. Например, адвокаты и судьи различных инстанций, внимательно изучив законодательство, задаются вопросом: а было ли у президента право ликвидировать суды? Да, согласно «Переходным положениям» Конституции относительно децентрализации власти, гарант действительно получил право создавать, реорганизовывать и ликвидировать храмы Фемиды «на основании и в порядке, которые определены законом».

Но... единственным действующим законом, на который ссылаются все указы Порошенко о ликвидации судов, является закон «О судостроительстве и статусе судей» в редакции от 2 июля 2016 года. И, согласно документу, суды могут создаваться либо ликвидироваться, если Рада проголосует за законопроект, поданный президентом после консультации с ВСП.

Политолог подчеркнул, что контроль, который сегодня президент возымел над судебной системой, по большому счету, неконституционен. Поскольку не соответствует модели госуправления парламентско-президентской республикой, как это записано в Основном Законе.

ОПЕРАЦИЯ «ЛИКВИДАЦИЯ»

Итак, согласно так называемому второму этапу судебной реформы, ликвидированы 117 районных судов в крупнейших городах Украины. Вместо них создаются 50 окружных судов. Кстати, «под нож» попал и одиозный Печерский суд столицы. Всего же вместо десяти киевских райсудов появятся шесть окружных.

Еще одним указом Порошенко ликвидировал 25 храмов Фемиды первой инстанции в городах и районах, создав на их месте такое же количество окружных.

Следующий президентский указ создает 205 окружных судов в региональных центрах путем реорганизации. Под операцию «Ликвидация» подпали 27 хозяйственных судов первой инстанции: взамен них создано такое же количество окружных.

мантиеносцев, не должен будет ездить в соседний район — ему просто стоит прийти в помещение суда в своем райцентре.

Однако эксперты в подобном укрупнении видят серьезные риски. Например, судья Дубенского райсуда (Ровненская обл.) Александра Жуковская на своей странице в «Фейсбуке» констатировала, что ликвидации подлежат наиболее котирующиеся суды, в которых многие коллеги хотели бы работать.

«Возможно, намереваются их наново укомплектовать по конкурсу, потому что суды же «вновь» созданы», — предположила она.

Жуковская отметила, что под реорганизацию подпали в основном районные суды, которые находятся на периферии и куда довольно неохотно идут работать. Поэтому-то такие суды объединили и судей ожидает перевод на новое место работы.

«Это идеальный рычаг воздействия на всех без исключения судей Украины. Не забывайте, что у судьи не спрашивают, в какой суд он хотел бы перевестись. Нас только ставят перед фактом. В конкурсе участвуешь по собственному желанию: победил — хорошо. Не победил — принудительно переведут. Не

Депутати встигли «під ялинку» прийняти законопроект №5722, який коригує закон про комерційний облік газу. Минулого тижня документ потрапив на стіл президенту. Зміни дають постачальникам блакитного палива ще три роки на те, щоб обладнати кожну квартиру індивідуальним приладом. Експерти вважають, що, вірогідніше за все, газові компанії ще підвищать тарифи, заклавши в них вартість лічильників й витрати на їх встановлення. Але масового обладнання помешкань українців приладами обліку до 1 січня 2021 року, скоріш за все, так і не відбудеться.

ЗАКОНОТВОРЧІ ТЕНЕТА

Закон про комерційний облік газу у редакції 2011 року передбачав обов'язкове встановлення лічильників у всіх будинках, де блакитне паливо використовується виключно для приготування їжі, до 1 січня 2018-го. І, здавалося б, ще відтоді в тариф на розподіл газу була закладена інвестиційна складова на придбання та встановлення приладів обліку. Але отримані кошти газові компанії, вірогідно, не завжди використовували за призначенням, тому програма масового встановлення лічильників виконувалася дуже й дуже повільно.

У 2015 році депутати прийняли нову редакцію того ж закону, чим, по суті, полегшили життя постачальникам. У цій версії документа термін, відведений на стовідсоткове обладнання житла приладами обліку, не змінювався, проте в нормі, яка це передбачала, не було чітко прописано, які саме потрібно лічильники встановлювати — індивідуальні чи загальнобудинкові. І газові компанії в минулому році розпочали масово обладнувати саме багатопверхівки, а не квартири містян.

Воно й зрозуміло. Адже в Україні близько 3 мільйонів споживачів, що використовують газ виключно для приготування їжі, не мають індивідуальних приладів обліку. За розрахунками НКРЕКП, вартість обладнання квартир індивідуальними лічильниками складе щонайменше 5,7 млрд грн, тоді як облаштування багатопверхівок будинковими приладами — 2 млрд грн. Не потрібно бути великим математиком, щоб поррахувати, що постачальнику вигідніше.

І, як то кажуть, розпочалося. Газові компанії часто без попередження мешкан-

ців монтували будинкові лічильники. Тим, хто встигав запобігти таким діям постачальників, обленерго нараховували захмарні суми. Наприклад, «Львівгаз» застосував до всіх мешканців одного з будинків, які відмовилися від встановлення загального лічильника, норму щодо граничного споживання на рівні 9,8 куб. метра.

У суді містянам вдалося довести свою правоту. Адже такі норми справді застосовуються при відмові від встановлення засобів обліку — але виключно індивідуальних, а не загальнобудинкових. За рішенням львівської Феміди, «Львівгаз» здійснив перерахунок відповідно до постанови Кабміну №203 на рівні 4,4 куб. метра. І, на жаль, такі дії компанії — постачальників послуг спостерігаються й у інших містах України.

Офіційний представник Юлії Тимошенко у «тариф-

ДОБРИМИ НАМИРАМИ...

Законопроект №5722, яким перенесли кінцевий термін обладнання будівель лічильниками газу на 1 січня 2021 року, має ще декілька цікавих новацій.

По-перше, документ передбачає встановлення саме індивідуальних лічильників суб'єктами господарювання, що здійснюють розподіл природного газу.

По-друге, загальнобудинковий прилад обліку блакитного

газу. Порядок та розміри компенсації має встановлювати Кабмін.

Але ж чи кожному таке по кишені? Так, згідно з даними офіційного сайту «Київгазу», лічильник, в залежності від типу, коштуватиме від 1235 до 1440 грн. Вартість встановлення приладу — від 384 до 453 грн. Ще доведеться заплатити 144 грн спеціалісту за обстеження місця встановлення лічильника.

За словами експерта Економічного дискусійного клубу

ключно для технічного обліку ресурсу. А ось нарахування вартості спожитого газу за загальнобудинковим лічильником є протизаконним», — констатував він.

Експерт вважає, що прийняття цього закону більше грає на користь облгазів, аніж споживачів. Адже жахачки про те, що у разі провалу голосування за документ тим, хто не встановив індивідуальний лічильник, відключать газ, не відповідають дійсності.

«Бо закон каже, що у разі відсутності такого приладу в квартирі нарахування плати за блакитне паливо відбувається згідно із соціальними нормативами. А заборона встановлювати лічильник без згоди із всіма мешканцями фактично присутня в усіх судових рішеннях проти газових компаній. Тому споживачам цей закон майже нічого не додає», — підкреслив Трохимець.

Експерти мають сумнів, що коли настане час «Ч», кампанія з облаштування всіх квартир приладами обліку буде завершена на 100%. А ось те, що постачальники газу підвищать тариф, щоб заклати свої витрати на масову «лічильниківизацію», дуже й дуже вірогідно.

«Враховуючи те, що останніми роками все робилося на користь монополістів, які, по суті, є постачальниками ресурсу (тому саме вони визначають, що закладати в структуру тарифу), права споживачів їх не турбують. Тому необхідно, щоб Верховна Рада нарешті прийняла закон про енергетичного омбудсмена. І варіанти такого документа в парламенті вже є. Проте невідомо, коли він може бути включений до порядку денного. До введення в дію інституту омбудсмена, на жаль, споживачам у боротьбі за справедливість залишається тільки суд», — підсумував Геннадій Рябцев.

Арина МАРТОВА

У ТИХ ЖИТЛОВИХ СПОРУДАХ, ДЕ ВЖЕ ВСТАНОВЛЕНІ БУДИНКОВІ ПРИЛАДИ ОБЛІКУ, В МЕШКАНЦІВ Є ВИБІР — АБО ПЛАТИТИ ЗА ПОКАЗАННЯМИ ЛІЧИЛЬНИКА, АБО Ж ЙТИ ДО СУДУ ТА СПЛАЧУВАТИ ПІСЛЯ ЙОГО РІШЕННЯ ВЖЕ ЗА СОЦІАЛЬНИМИ НОРМАТИВАМИ

них» судових процесах проти уряду та НКРЕКП, голова Київської регіональної енергетичної асоціації Олександр Трохимець у коментарі «ВВ» розказав, що судові рішення щодо обладнання багатопверхівок будинковими лічильниками чітко говорять про протизаконність їхнього використання при нарахуванні платежів.

«Загальнобудинковий лічильник не може бути комерційним вузлом обліку, адже він не відображає кількість спожитого газу конкретною квартирою», — пояснив він.

палива може бути встановлений лише за згодою співвласників багатоквартирного будинку.

По-третє, споживач може не чекати, поки представники газової компанії прийдуть до нього, а самостійно обладнати квартиру індивідуальним лічильником газу. Законопроект передбачає, що в подальшому витрати мешканця компенсує постачальник «за рахунок коштів, які сплачуються за природний газ суб'єкту господарювання, що здійснює розподіл природного газу на відповідній терито-

Геннадія Рябцева, на жаль, ті споживачі, які встановили індивідуальні лічильники раніше, ніж закон набуде чинності, на компенсацію розраховувати не зможуть. Адже закон зворотної сили не має.

«В тих житлових спорудах, де вже встановлені будинкові прилади обліку, в мешканців є вибір — або платити за показаннями лічильника, або ж йти до суду та сплачувати після його рішення вже за соціальними нормативами», — розказав експерт «ВВ».

Олександр Трохимець додає, що у разі, якщо споживач хоче йти до суду, він має подавати позов у індивідуальному порядку. Тим більше, що, відповідно до Закону України «Про захист прав споживачів», позивачі звільнені від сплати судового збору.

«Одна з головних помилок споживачів при складанні позову в тому, що вони намагалися оскаржувати встановлення лічильників. У нормативно-правових актах вказується, що будинок можна облаштувати приладом обліку з метою зведення балансів, тобто ви-

В УКРАЇНІ БЛИЗЬКО З МІЛЬЙОНІВ СПОЖИВАЧІВ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬ ГАЗ ВИКЛЮЧНО ДЛЯ ПРИГОТУВАННЯ ЇЖІ, НЕ МАЮТЬ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ПРИЛАДІВ ОБЛІКУ. ЗА РОЗРАХУНКАМИ НКРЕКП, ВАРТІСТЬ ОБЛАДНАННЯ КВАРТІР ІНДИВІДУАЛЬНИМИ ЛІЧИЛЬНИКАМИ СКЛАДЕ ЩОНАЙМЕНШЕ 5,7 МЛРД ГРН, ТОДІ ЯК ОБЛАШТУВАННЯ БАГАТОПОВЕРХІВОК БУДИНКОВИМИ ПРИЛАДАМИ — 2 МЛРД ГРН. НЕ ПОТРІБНО БУТИ ВЕЛИКИМ МАТЕМАТИКОМ, ЩОБ ПОРАХУВАТИ, ЩО ПОСТАЧАЛЬНИКУ ВИГІДНІШЕ

Массовые антиправительственные митинги в Иране, начавшиеся в декабре и молниеносно распространившиеся по большим и малым городам страны, прекратились. Об этом заявляют официальные органы Исламской Республики. Президент Хасан Рухани поспешил заявить, что протесты, в результате которых погибло по меньшей мере 20 человек, а минимум 450 угодило за решетку, были инспирированы иностранными спецслужбами, недовольными «успехом и прогрессом иранского народа». Вероятнее всего, новая волна недовольства населения не за горами. Ведь на фоне сворачивания свобод экономические улучшения малозаметны.

Происходящее в Иране многие СМИ поспешили назвать «яичной революцией». Ведь первые волнения в Мешхеде были вызваны резким подорожанием этого продукта почти в два раза. В среднем же стоимость продуктов питания за год в стране выросла на 15–20%. Тогда протестующие выкрикивали лозунги «Смерть высоким ценам!» и «Смерть Рухани!». Таким образом демонстранты высказывались против экономической политики страны, которую проводит действующий президент.

Однако вскоре в ходе протестов, сопровождавшихся столкновениями с полицией, лозунги демонстрантов приобрели ярко выраженный политический оттенок, наглядно демонстрирующий клубок самых разнообразных проблем и противоречий Ирана. Не зря же говорят: «Восток — дело тонкое».

В 2009 году, когда иранцы вышли на улицы из-за фальсификации выборов, протестующие часто скандировали «Смерть диктатору!» и «Смерть Хаменеи!». Речь шла о рахбаре, верховном лидере Ирана Али Хаменеи. Призыв к высшему руководителю отказать от власти звучит и теперь.

Многие эксперты склоняются к мнению, что молодые иранцы, несмотря на относительную закрытость Ирана, хотят жить в свободной демократической стране, а не по средневековым клерикальным устоям.

«Иранский режим является достаточно строгим и специфичным. Он слишком специфичен даже для самих мусульман. Поэтому иранская революция, и ее идеология, предложенная аятоллой Хомейни, не распространилась в исламском мире.

ПЕРСИДСКИЙ УЗЕЛ

лозунги, которые скандировали демонстранты: «Смерть России!» и «Уходите из Сирии, подумайте о нас!».

Волонтер Мирослав Гай на своей странице в «Фейсбуке» объяснил популярность данных лозунгов: «Причиной тому убий-

шение к собственному народу, и жесткие методы подавления протестных явлений, и желание максимально изолировать население от информации, поступающей извне. Так, еще во время протестов был заблокирован самый популярный в Иране мес-

парламента Ирана Али Лариджани потребовал от чиновников провести масштабную проверку, в том числе и проконтролировать действия органов правопорядка по отношению к задержанным демонстрантам.

«Мы не хотим, чтобы права людей нарушались только потому, что они выразили критику», — заявил пресс-секретарь Лариджани Бехрус Немати.

Также он считает, что правительство должно вынести требования протестующих на повестку дня и тщательно их проанализировать. Кроме того, задержанным, особенно студентам, необходимо обеспечить юридическую поддержку. В результате из тюрем начали выпускать под залог задержанных в ходе акций протеста.

«Большинство граждан, которые были вовлечены бунтовщиками, освобождены под залог. Те, кто оскорбил Исламскую Республику, зачинщики беспорядков находятся под стражей и предстанут перед судом», — заявил официальный представитель сил внутренней безопасности Ирана Саид Монтазер аль-Махди.

Впрочем, вероятнее всего, проявление демократичности по отношению к протестующим связано с возможностью введения новых санкций против Ирана и даже разрыва с Тегераном соглашения по ядерной программе.

По словам Шейха Саида Исмагилова, из-за накопившихся внутренних проблем в Иране так или иначе должны были вспыхнуть протесты. Но он не сомневается, что правящие аятоллы способны утопить недовольство в крови. Недаром же арестованным участникам митингов грозит суровое наказание, вплоть до смертной казни.

«Да и Россия не даст упасть Ирану, потому что если он рухнет, то окончательно пошатнется и Сирия. А России терять своих союзников на Востоке нельзя. Поэтому Россия будет помогать топить в крови любые зародыши революций в своих сателлитах, тем более что заливать кровью всех несогласных ей далеко не впервой», — подытожил муфтий.

РОССИЯ БУДЕТ ПОМОГАТЬ ТОПИТЬ В КРОВИ ЛЮБЫЕ ЗАРОДЫШИ РЕВОЛЮЦИЙ В СВОИХ САТЕЛЛИТАХ, ТЕМ БОЛЕЕ ЧТО ЗАЛИВАТЬ КРОВЬЮ ВСЕХ НЕСОГЛАСНЫХ ЕЙ ДАЛЕКО НЕ ВПЕРВОЙ

Никто не хотел связываться с Ираном и его завуалированным продвижением шиизма. Никто, кроме России и проиитских движений, таких, как «Хезболла» в Ливане, алавиты в Сирии, хуситы в Йемене», — написал на своей странице в «Фейсбуке» муфтий Духовного управления мусульман Украины «Умма» Шейх Саид Исмагилов.

А еще иранцы требуют разорвать преступные связи с Россией. Об этом свидетельствуют

ства детей в Сирии и гробы с иранскими солдатами, а еще и то, что РФ — главный союзник режима в Иране».

Действительно, Тегеран постоянно оказывает политическую и военную поддержку режиму Башара Асада. А то, что Россия снабжает Иран ядерными технологиями, является секретом Полишинеля. Да и антизападная позиция иранского режима близка и понятна Кремлю. Отсюда и сходное от-

сэнджер Telegram и даже на некоторое время отключен Интернет. А уже после официальных заявлений властей о прекращении антиправительственных митингов высший руководитель страны Али Хосейни Хаменеи заявил, что изучение английского языка в начальной школе открывает путь к западной «культурной экспансии».

Понятно, что после заявлений западных лидеров о поддержке протестующих председатель

РАКУРС

Сегодняшний Иран — результат реформ, вследствие которых цены выросли, а коррупция процветает

Причиной массовых акций протестов в Иране является широкий круг экономических и политических вопросов, в том числе рост цен, неравенство в доходах, коррупция, щедрое финансирование деятельности религиозных организаций, ядерной программы, структур Асада в Сирии, «Хезболлы» в Ливане при дефиците средств на внутреннее развитие страны.

Об этом на своей странице в «Фейсбуке» написал эксперт по вопросам энергетики Андрей Герус.

«Более 40% иранцев живут за чертой бедности, а в сельской местности этот показатель достигает 60–70%. Безработица составляет 12%, но среди молодежи — около 25%.

Средняя зарплата в Иране — около 450 долларов. Это не так уж и мало, потому что в Украине она составляет 220 долларов. Но на фоне соседней Саудовской Аравии с зарплатой 1700 долларов почти такой же богатый природными ресурсами Иран выглядит проигрышно.

Опыт Ирана интересен тем, что там в 2010 году начали проводить реформы, подобную нашей: повышение цен и тарифов с одновременным переходом на адресные субсидии. В 2011 году МВФ даже признал такие реформы успешными и рекомендовал перенести иранский опыт в другие страны. Но, похоже, МВФ несколько поспешил, результат этих реформ был достаточно спорным.

Субсидиями в Иране стали пользоваться около 90% домохозяйств. Поскольку субсидии были монетизированы, это повлекло бурный рост цен и инфляцию: в 2011–2014 гг. годовая инфляция составляла 20–40%, осложнялась ситуация действующими тогда экономическими санкциями.

В апреле 2012 года в Иране были приостановлены все субсидии. Известные актеры, спортсмены агитировали обеспеченных иранцев не оформлять субсидии. Даже была выпущена специальная фетва (правовое заключение в исламе), что Аллахом не одобряется намерения обеспеченных

иранцев получать такое государственное пособие.

Но это мало помогло — на субсидии вновь претендовали 73 млн граждан из 77-миллионного населения страны.

За семь лет задуманную реформу провести не удалось, она продлена до 2021 года.

В 2015-м опыт Ирана был «привезен» в Украину как пример реформы субсидий и либерализации рынков. Но это скорее хороший кейс для развития критического мышления.

Сегодняшний беспокойный Иран — это результат реформ, вследствие которых цены и тарифы выросли, продолжает процветать коррупция, имеют место несправедливое распределение доходов и национальных благ, ограниченные права человека, туманные перспективы для молодежи.

Хороший опыт, чтобы внимательно и придирчиво его изучить. Тем более Украине, в которой, по данным ООН, 55% граждан живут за чертой бедности и 55% домохозяйств пользуются субсидиями».

Екатерина МИЦКЕВИЧ

В течение всей своей легендарной карьеры в качестве главы внутреннего исследовательского центра Пентагона, сфокусированного на разработке долгосрочных стратегий, Энди Маршалл создал концепцию «соревновательной стратегии» как ключевого элемента продвижения национальных интересов Америки в остроконкурентном мире геополитики.

Внимание Маршалла было сосредоточено на Советском Союзе во время холодной войны, и он внес свой вклад в победу в ней Америки Рейгана и поражение СССР. Позднее он переключил свое внимание на усиливающийся Китай. Однако все американские президенты в период после окончания холодной войны избегали откровенно соревновательной стратегии в отношении таких ревизионистских держав, как Китай или Россия. Недавно опубликованная администрацией Трампа Национальная стратегия безопасности является весьма убедительным свидетельством того, что подобная ситуация скоро изменится.

В большинстве Национальных стратегий безопасности, разработанных после окончания холодной войны, соперники или конкуренты не указывались. Часто публиковавшиеся президентом Клинтонем Национальные стратегии безопасности беспечно представляли мир в неконкурентном свете. Опубликованные в 2002-м и в 2006 году в период президентства Буша варианты Национальной стратегии безопасности были сфокусированы в основном на угрозе международного терроризма, а в документе 2006 года Китай и Россия были названы «ключевыми партнерами Соединенных Штатов». В первой Национальной стратегии безопасности президента Обамы, опубликованной в 2010 году, подчеркивалась возможность сотрудничества с Россией и Китаем, а конфликты при этом минимизировались.

Однако достаточно короткая Национальная стратегия безопасности 2015 года была уже намного более пессимистичной относительно ландшафта международной безопасности. В ней, в частности, говорилось о том, что «российская агрессия в Украине ясно указывает на то, что... международные правила и нормы, направленные на пре-

Недостающий элемент в Национальной стратегии безопасности Трампа

дотраживание территориальной агрессии, нельзя воспринимать как нечто само собой разумеющееся».

Новая Национальная стратегия безопасности, опубликованная в период правления Трампа, идет уже значительно дальше в признании возвращения интенсивной конкуренции между великими державами. Сегодня перед стратегами Белого дома и Пентагона, работающими, по слухам, над секретной версией Национальной стратегии безопасности, стоит более сложная задача — они должны представить то, что Маршалл называл «соревновательной стратегией». Такого рода стратегия должна в основном быть сфокусирована на обнаружении и исследовании асимметрий в долгосрочном соревновании великих держав.

Российская Федерация усилила свою глобальную политическую роль за счет, в основном, тех же средств, что и Советский Союз, — она направила на соревнование с великими державами более значительную часть своих национальных ресурсов, чем ее соперники. Ее ограниченная экономическая база стала в результате явно уязвимым звеном. Российское государство стало сильно зависеть от экспорта энергоносителей. Доходы от продажи нефти и природного газа сегодня составляют 36% российского национального бюджета. А заключенные Россией контракты в области экспорта атомных технологий оцениваются в сумму, превышающую 300 миллиардов долларов, что составляет 60% мирового рынка в сфере ядерных реакторов.

Содержащееся в Национальной стратегии безопасности предложение относительно «энергетического доминирования» позволяет сосредоточить

внимание на этой зависимости России и воспользоваться преимуществами растущего влияния американского энергетического сектора. Соединенные Штаты опередили Российскую Федерацию и стали в 2009 году крупнейшим в мире производителем природного газа. Трамп постоянно говорит об экспорте американского сжиженного природного газа (СПГ) как о средстве, позволяющем решить проблему баланса в американской торговле.

Кроме того, подобного рода экспорт направлен на то, что-

ответственного партнера закончились неудачей. Однако демографические факторы, устойчивый экономический рост и относительная гомогенность населения Китая — все это свидетельствует о том, что влияние Пекина в долгосрочной перспективе будет возрастать. А как новая «соревновательная стратегия» может помочь лучше защитить интересы Соединенных Штатов перед лицом усиливающегося Китая?

Главной стратегической уязвимостью Китая в настоящий момент является отсутствие у

ГЛАВНОЙ СТРАТЕГИЧЕСКОЙ УЯЗВИМОСТЬЮ КИТАЯ В НАСТОЯЩИЙ МОМЕНТ ЯВЛЯЕТСЯ ОТСУТСТВИЕ У НЕГО СОЮЗНИКОВ — КАК НА РЕГИОНАЛЬНОМ, ТАК И НА ГЛОБАЛЬНОМ УРОВНЕ

бы бросить вызов российскому влиянию на европейском энергетическом рынке, о чем сам Трамп заявил в своем выступлении в Варшаве в июле прошлого года.

Но существуют и другие возможности — оживление экспорта американских ядерных технологий, особенно с помощью новых правительственных контрактов с недавно обанкротившейся компанией Westinghouse, также может сократить российский экспорт в этой области. Возможно, подобные действия помогут улучшить отношения Соединенных Штатов с Индией, Египтом и Венгрией (все они являются покупателями российского оборудования).

Обращая внимание на Китай, Национальная стратегия безопасности Трампа явно исходит из того, что попытки включить Пекин в либеральный международный порядок в качестве

него союзников — как на региональном, так и на глобальном уровне. В целом можно говорить о том, что все более уверенный в своих силах Китай имеет сложные отношения с целым рядом своих соседей, включая Индию, Японию и Вьетнам. Все более агрессивная внешняя политика генерального секретаря Си Цзиньпина в Южно-Китайском море усугубила некоторые из этих напряженностей, что позволило Соединенным Штатам улучшить свои отношения с несколькими странами. А продолжающееся партнерство Китая с Северной Кореей остается тяжелым бременем, мешающим Пекину наводить мосты в отношениях со своими соседями.

Америка обладает соответствующими инструментами и может воспользоваться этой уязвимостью за счет усиления своих региональных альянсов, сохраняя при этом — или на самом деле расширяя — свое вызывающее доверие военное присутствие в данном регионе.

Кроме того, и Россия, и Китай имеют одну общую уязвимость — речь идет о непрозрачной структуре их политических систем. В то время как Россия и Китай считают американскую открытость слабостью, Америка традиционно считает это силой.

Возможно, президент Путин уже не будет президентом после 2024 года, однако в стране нет очевидных преемников или политических институтов, способных обеспечить передачу власти.

Самый большой страх у правящей клики в Москве продолжают вызывать «цветные революции». Коммунистическая партия Китая (КПК) тоже страшно боится потерять свою власть. Проведенная недавно чистка в рядах КПК, а также усиление давления на реформаторов, НКО и некоммунистов свидетельствуют о том, что Пекин считает политическую оппозицию своей главной и увеличивающейся уязвимостью.

Противодействие иностранным новостным нарративам и политическому вмешательству может осуществляться теми средствами, которые были разработаны в Соединенных Штатах во время холодной войны. Возможно, это будет противоречить политическим инстинктам Трампа, однако возрождение Информационного агентства США для координации контрпропагандистского ответа может в определенной мере компенсировать американскую уязвимость и позволит воспользоваться преимуществами в отношениях со своими соперниками.

И, наконец, если перейти от слабостей других к асимметричным преимуществам Аме-

рики, можно сказать, что новая Национальная стратегия безопасности соответствующим образом обращает внимание на два ключевых вопроса: «Новые достижения в компьютерной области, в автономности и в производстве уже изменяют способы борьбы, находящиеся в распоряжении Соединенных Штатов. Если соединить все это с сильными сторонами наших союзников и партнеров, то преимущество возрастет».

Эти два преимущества, на самом деле, должны стать основой большой стратегии Америки в отношении наших соперников. Если говорить более конкретно, то ситуация с неопределенным статусом стратегии Пентагона относительно третьего асимметричного противовеса, связанного с инвестированием в технологический скачок, должна быть немедленно исправлена, тогда как управление Вашингтоном своими альянсами на ключевых геополитических театрах должно быть лучше интегрировано в общие рамки соревновательной стратегии великой державы.

Иэн ДЖОНСОН,
Йонут ПОПЕСКУ
The National Interest, США
(Материал печатается с сокращениями)

СОЕДИНЕННЫЕ ШТАТЫ ОПЕРЕДИЛИ РОССИЙСКУЮ ФЕДЕРАЦИЮ И СТАЛИ В 2009 ГОДУ КРУПНЕЙШИМ В МИРЕ ПРОИЗВОДИТЕЛЕМ ПРИРОДНОГО ГАЗА. ТРАМП ПОСТОЯННО ГОВОРИТ ОБ ЭКСПОРТЕ АМЕРИКАНСКОГО СЖИЖЕННОГО ПРИРОДНОГО ГАЗА (СПГ) КАК О СРЕДСТВЕ, ПОЗВОЛЯЮЩЕМ РЕШИТЬ ПРОБЛЕМУ БАЛАНСА В АМЕРИКАНСКОЙ ТОРГОВЛЕ

Тусклая «Яркость»

Известный голливудский актер Уилл Смит практически никогда не ошибался. Такой фантастической фильмографии, как у него, может позавидовать любой суперстар «фабрики грез». Вспомните только картины «Семь жизней», «В погоне за счастьем», «Я — легенда», «Люди в черном»... Каждая из них уже стала классикой! Однако фильм «Яркость» со Смитом в главной роли, который совсем недавно выпустила платформа Netflix, — это настоящее разочарование.

Действие ленты происходит в далеком будущем в Лос-Анджелесе: создатели фильма придумали свой уникальный мир, в котором есть своеобразные касты. Привилегированными тут считаются эльфы, где-то посерединке в этой иерархии находятся люди, ну а низшее сословие — это орки.

В центре сюжета двое полицейских: обычный себе человек Дэрил Уорд (Уилл Смит) и орк Ник Джекоби (Джозел Эдгертон). Однажды они ввязываются в криминально-мистическую историю и находят волшебную палочку, завладеть которой хотят все, вплоть до их коллег копов. Так что магический артефакт нужно защитить. А еще напарники должны обезвредить злодейку-эльфийку Лейлу (Нуми Рапас), которая при помощи той самой волшебной палочки хочет воскресить какого-то темного властелина. Кроме того, Дэрилу и Нику нужно будет разобраться друг с другом: слишком много между полицейскими есть разногласий, недопонимания и обид.

Уилл Смит, похоже, сам понимает, насколько ущербно это кино. Иначе очень тяжело найти объяснение или, скорее, оправдание его паршивой игре.

Также совсем непонятно, зачем в эту картину пригласили Нуми Рапас. Актриса она очень посредственная, так и оставшаяся «Девушкой с татуировкой дракона». И на злодейку Рапас явно не тянет. Хотя в последнее время эта шведская актриса почему-то пользуется популярностью у режиссеров. Только в прошлом году она снялась в двух боевиках — «Тайна семи сестер» и «Секретный агент». Так что все это боль-

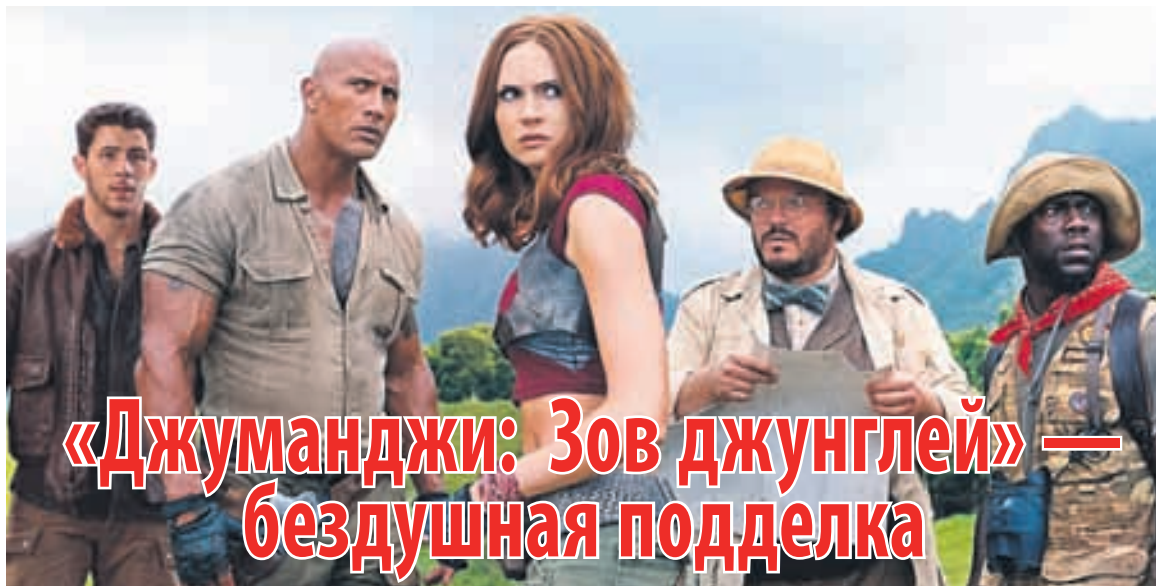
шая загадка. А вот орк Джоэла Эдгертона на фоне Смита и Рапас просто блистает.

Режиссером картины стал Дэвид Эйр. Он был сценаристом «Тренировочного дня» и первого «Форсажа», постановщиком «Ярости», «Короля улиц» и «Отряда самоубийц». Как видите, просто отличный список фильмов. Поэтому и ожидания от его работы были самыми высокими. Но не сложилось.

Почему он запнулся на «Яркости»? Наверное, главная ошибка Эйра и сценариста фильма Марка Лэндиса («Виктор Франкенштейн», «Мой парень — киллер») в том, что они решили объединить совершенно несовместимые жанры: криминальную драму и фэнтези. Это все равно что есть банан вместе с селедкой! К тому же создатели «Яркости» нагло бросили зрителя в свой вымышленный мир, не пояснив им ничего. Слишком много недосказанности осталось.

Это кино вообще похоже на странный коктейль из знакомых нам ранее картин: все те же «Короли улиц» и «Тренировочный день», а еще «Властелин колец» и даже немного «Гарри Поттера». Плюс лента получилась сильно заштампованной. Да и с магическо-фэнтезийной составляющей у создателей фильма явно большие проблемы. Хоть бы ради интереса перечитали Джона Рональда Руэла Толкина или же Джоан Роулинг...

Несмотря на то, что картина называется «Яркость», яркого в фильме нет ничего. Это очень тусклое и тоскливое кино. Впрочем, руководство Netflix, похоже, ничего в нем не смущает, ведь уже объявлено о намерении снимать сиквел.

«Джуманджи: Зов джунглей» — бездушная подделка

В 1995 году на большие экраны вышла ставшая нынче культовой картина «Джуманджи», повествующая о таинственной настольной игре. Главную роль в ленте сыграл знаменитый актер Робин Уильямс. Идея этого кино была невероятно оригинальной, посему спустя более чем двадцать лет продюсеры не смогли устоять перед искушением снять сиквел. И сняли «Джуманджи: Зов джунглей». Но стоило ли?

Изначально «Джуманджи» приходила в наш мир, но теперь главные герои сами отправятся в «Джуманджи». Согласно сюжету, четыре подростка во время воспитательной продленки находят старую игровую приставку. Конечно же, они включают игру, и их засасывает в виртуальный мир.

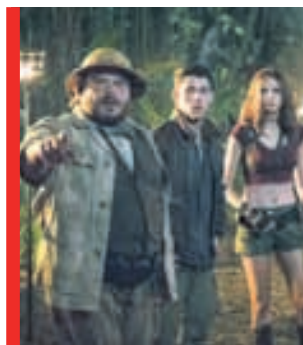
У каждого тинейджера в игре был свой персонаж. В реальной

Тернер), застенчивая зубрилка, в «Джуманджи» становится Руби Раундхаус (Карен Гиллан) — мастером боевых искусств.

Этой четверке нужно будет выполнить очень важную миссию, и, соответственно, пройти все необходимые уровни. А еще победить злодея и самое главное — выжить самим, ведь у каждого персонажа есть все-го по три жизни. В игре всякие

го названия. Режиссеру Джейку Кэздану и сценаристам Крису МакКенну, Эрику Коммерсу и Скотту Розенбергу мастерски удалось убить атмосферу «Джуманджи» 1995 года. Хотя чего можно ожидать от постановщика, снявшего пошлые комедии «Домашнее видео» и «Очень плохая училка»?

Оригинальная лента — не комедия. Это очень грамотный сентиментальный приключенческий фильм. И между прочим, революционный для своего времени в плане спецэффектов. «Джуманджи» двадцатидвухлетней выдержки можно пересматривать десятки раз, и неизменно открывать что-то новое. Нынче же нам показали низкопробную подделку, при-

МЕЖДУ ОРИГИНАЛЬНОЙ ЛЕНТОЙ И СИКВЕЛОМ НЕТ ПРАКТИЧЕСКИ НИЧЕГО ОБЩЕГО, КРОМЕ САМОГО НАЗВАНИЯ. РЕЖИССЕРУ И СЦЕНАРИСТАМ МАСТЕРСКИ УДАЛОСЬ УБИТЬ АТМОСФЕРУ «ДЖУМАНДЖИ» 1995 ГОДА. ХОТЯ ЧЕГО МОЖНО ОЖИДАТЬ ОТ ПОСТАНОВЩИКА, СНЯВШЕГО ПОШЛЫЕ КОМЕДИИ «ДОМАШНЕЕ ВИДЕО» И «ОЧЕНЬ ПЛОХАЯ УЧИЛКА?»

жизни Спенсер Гиллин (Алекс Вульф) — обычный себе ботангеймер, но в игре он превращается в археолога и исследователя Смолдера Брэйвстоуна (Дуэйн Джонсон). Он бесстрашен и силен, а еще чертовски харизматичен. Следующий персонаж — Энтони Джонсон (Сер Дариус Блэйн) — школьник, предпочитающий науке футбол. Он становится зоологом Франклином Финбаром (Кевин Харт). Первая школьная красавица Бетани Уокер (Мэдисон Айсман) играет за профессора Шелдона Обертона (Джек Блэк) — известного картографа, криптографа, археолога и палеонтолога. И последняя героиня Марта Кэпли (Морган

опасные твари поджидают их на каждом шагу. К примеру, носороги-убийцы! Все-таки это джунгли, хоть и виртуальные!

«Мы хотели создать фильм, который был бы заряжен праздничным настроением. Я испытываю колоссальный пиетет и уважение к первой картине. Я любил этот фильм так же, как его любил весь мир. Мы очень старались, чтобы дух оригинальной ленты возродился в нашем продолжении истории», — сказал в одном из интервью исполнитель главной роли Дуэйн Джонсон.

На самом деле между оригиналом и сиквелом нет практически ничего общего, кроме само-

годную разве что для разового просмотра.

Впрочем, в новом кино есть и несколько позитивных моментов. Во-первых, пара-тройка отменных шуток. Во-вторых, фильм фактически спасли взрослые персонажи. Хотя для главной звезды муви Дуэйна Джонсона роль Смолдера Брэйвстоуна — одна из самых слабых его работ. Так что лучше пересмотреть «Спасателей Малибу», «Полтора шпиона», «Зубную фею» или же «План игры». Удовольствия получите море! В «Джуманджи: Зов джунглей» актер, конечно, старался как мог, но это никак не спасло абсолютно провальный проект.

Страницу подготовила Евгения ПРОРЫВАЙ

Главный редактор — Анна СПИВАК, ответственный секретарь — Алексей СОКУР

Свидетельство о госрегистрации КВ №21058-10858 ПР от 14.11.2014 г.

Редакция: г. Киев, бул. Леси Украинки, 26

Пишите по адресу: ООО «Структура ИТ», а/я 155, г. Киев, Украина, 04080

Учредитель и издатель: ООО «Структура ИТ» Тел.: (044) 359-04-54 e-mail: gazetavv@i.ua

Газета отпечатана ООО «Мега-Полиграф» 04073 г. Киев, ул. Марка Вовчка, 12/14

Заказ № 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Тираж 87 138 экз.

Рекомендованная цена 2 грн. 50 коп.

Подписной индекс: 23115

При использовании публикаций ссылка на газету «ВВ» обязательна.

Редакция газеты «ВВ» может не разделять мнение авторов. Ответственность за материалы в рубрике «Точка зрения» несут авторы текстов.

Ответственность за содержание рекламных материалов несет рекламодатель.